

॥४७॥ अंतरेभेदे ॥४८॥ ४९॥ ५०॥ बाहोवाहनं ॥ ५१॥ यदेतद्ब्राह्मणस्य स्वमाजीवमानोस्येतदिहघोरमनिष्टपाकं व्रतं कर्माद्भुरित्यन्वयः वहतुचतुर्दिक्षु प्रापयंतु चतुर्धा कृत्वेति शेषः ॥ ५२॥ येत्वां मां हंतुमुद्युक्तं मदीयास्त्वामेव पातयंतित्यर्थः ॥ ५३॥ ५४॥ असत्यं मिथ्यावादिनमपित्वात्वां नानुशास्मि न दंडयामि अद्य प्रमृति तवाज्ञा मिति संबन्धः तवापराधानक्षमिष्ये आज्ञया च वर्तिष्ये इति वरद्वयं ज्ञेयं ॥ ५५॥ एतत्प्रत्ययाचष्टे

स गत्वैतदुपाध्यायायाचष्टुत्वावचनमप्रियं वामदेवः क्रोधपरीतात्मा स्वयमेव राजानमभिगम्या श्वार्थमचोदयन्नचाददद्राजा ॥ ४७ ॥ वामदेव उवाच प्रयच्छवाम्यौ मम पार्थिवत्वं कृतं हिते कार्यमाभ्यामशक्यं ॥ मात्वावधीद्वरुणो घोरपाशैर्ब्रह्मक्षत्रस्यांतरे वर्तमानं ॥ ४८ ॥ राजोवाच अनृहौ सुव्रतौ साधुदांता वेतद्विप्राणां वाहनं वामदेव ॥ ताभ्यां याहित्वं यत्र कामो महर्षेच्छुंदांसि वै त्वाद्दृशं संवहंति ॥ ४९ ॥ वामदेव उवाच शुंदांसि वै माद्दृशं संवहंति लोकेऽमुष्मिन् पार्थिवयानिसंति ॥ अस्मिंस्तु लोके मम यानमेतदस्मद्विधानामपरेषां च राजन् ॥ ५० ॥ राजोवाच चत्वारस्त्वां वागर्दभाः संवहंतु श्रेष्ठा श्वतर्यो हरयो वातरंहाः ॥ तैस्त्वं याहि क्षत्रियस्यैष बाहो ममैव वाम्यौ न तवैतौ हि विद्धि ॥ ५१ ॥ वामदेव उवाच घोरं व्रतं ब्राह्मणस्यैतदादुरेतद्राजन्यदिहा जीवमानः ॥ अयस्मया घोररूपामहांतश्चत्वारो वायातुधानाः सुरौद्राः ॥ मया प्रयुक्तास्त्वद्धर्मोऽप्यमाना वहतुत्वां शितशूलाश्चतुर्धा ॥ ५२ ॥ राजोवाच येत्वां विदुर्ब्राह्मणं वामदेव वाचा हंतुं मनसा कर्मणा वा ॥ तेत्वांसि शिष्यमिह पातयंतु मद्वाक्यनुन्नाः शितशूलासिहस्ताः ॥ ५३ ॥ वामदेव उवाच ममैतौ वाम्यौ प्रतिगृह्य राजन् पुनर्ददानीति प्रपद्यमेत्वं ॥ प्रयच्छशीघ्रं मम वाम्यौ त्वमश्वौ यद्यात्मानं जीवितुं ते क्षमं स्यात् ॥ ५४ ॥ राजोवाच न ब्राह्मणेभ्यो मृगया प्रसूतान्त्वानुशास्यद्यप्रमृतिस्त्यसत्यं ॥ तवैवाज्ञां संप्रणिधाय सर्वां तथा ब्रह्मन्पुण्यलोकं लभेयं ॥ ५५ ॥ वामदेव उवाच नानुयोगा ब्राह्मणानां भवंति वाचाराजन् मनसा कर्मणा वा ॥ यस्त्वेवं ब्रह्मतपसान्वेति विद्वांस्ते न श्रेष्ठो भवति हि जीवमानः ॥ ५६ ॥ मार्कण्डेय उवाच एवमुक्ते वामदेवेन राजन् समुत्तस्थूरा क्षसा घोररूपाः ॥ तैः शूलहस्तैर्वध्यमानः सराजा प्रोवाचेदं वाक्यमुच्चैस्तदानीं ॥ ५७ ॥ इक्ष्वाकवो यदि ब्रह्मन्दलो वा विधेयामे यदि चेमे विशोपि ॥ नोत्स्रक्ष्ये हं वामदेवस्य वाम्यौ नैव विधाः कर्मशीला भवंति ॥ ५८ ॥ एवं ब्रुवन्नेव स यातुधानैर्हतो जगामाश्रुमहीं क्षितीशः ॥ ततो विदित्वानृपतिं निपातितमिदं वाक्यं वैदलमभ्यषिचन् ॥ ५९ ॥ राज्ये तदा तत्र गत्वा स विप्रः प्रोवाचेदं वचनं वामदेवः ॥ दलं राजानं ब्राह्मणानां हि देयमेवं राजन् सर्वधर्मेषु दृष्टं ॥ ६० ॥

अदं ब्राह्मणा इत्यर्थः ब्रह्मब्राह्मणजातिं यो ब्राह्मणसेवी स जीवत्यन्योनश्यतीत्यर्थः वरद्वयमपि निरर्थकमिति भावः ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ दलः कनिष्ठो भ्राता विधेया आज्ञाकारिणः ॥ ५८ ॥ निपातितं मृतं ॥ ५९ ॥ ६० ॥

नेति अनुयोगः शासनं